

Piotr Lewandowski

Kancelaria Prawnicza Drożdżał Lewandowski, Elbląg–Gdynia

doktorlewandowski@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1895-8404>

Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14 marca 2022 r., III AUa 319/22*

<http://dx.doi.org/10.12775/SIT.2022.046>

Teza:**

Sąd na posiedzeniu niejawnym może posłużyć się kategorią zbiorczą „fakty notoryjne”, mimo kategoryzującej treści przepisu art. 228 k.p.c., jako dowodem na okoliczność indywidualnych czynów funkcjonariusza, przesądzającym o służbie na rzecz państwa totalitarnego.

Na wstępie należy stwierdzić, że już sama teza, wynikająca z treści uzasadnienia, jest nie do zaakceptowania ze względu na to, że opiera się na wadliwych przesłankach rozstrzygnięcia przyjętych przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku w glosowanym wyroku. Sam wyrok dotyczył sprawy z odwołania funkcjonariusza pozbawionego decyzją dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA dotychczasowego świadczenia emerytalnego na podstawie zarzutu służby państwu totalitarnemu sformułowanego z zastosowaniem literalnym przepisów ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,

* Wyrok niepublikowany.

** Teza pochodzi od autora.

Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin¹.

Bezpośrednim i procesowym skutkiem wadliwości przesłanek rozstrzygnięcia jest naruszenie przez Sąd przepisów postępowania, a mianowicie art. 228 k.p.c.², art. 327¹ k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c., oraz naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 6 k.c. w związku z art. 13b ustawy zaopatrzeniowej. Należy podkreślić, że naruszenia prawa procesowego w postępowaniu odwoławczym miały istotny wpływ na wynik sprawy, przesądziły bowiem w istocie o wydaniu orzeczenia zmieniającego wyrok sądu I instancji.

Naruszenie wymienionych przepisów postępowania polegało na dokonaniu z urzędu przez sąd odwoławczy własnych, całkowicie odmiennych od poczynionych przez sąd I instancji ustaleń faktycznych bez przeprowadzenia postępowania dowodowego. Sąd Apelacyjny przypisał okolicznościom dotyczącym służby odwołującego charakter faktów powszechnie znanych i uznał na tej podstawie, że odwołujący pełnił służbę na rzecz państwa totalitarnego. Z kolei rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym miało ten skutek, że funkcjonariusz został pozbawiony możliwości choćby wypowiedzenia się co do ustaleń bezdowodowych. Sąd I instancji, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w sprawie, dokonał określonych ustaleń faktycznych, w świetle których odwołanie funkcjonariusza ocenił jako zasadne i uwzględnił je w całości w wydanym przez siebie wyroku jako podstawę uchylenia decyzji dyrektora ZER MSWiA. Na skutek apelacji dyrektora ZER MSWiA Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie, opierając się na własnych, całkowicie odmiennych ustaleniach faktycznych, poczynionych z urzędu. Z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego wynika, że odwołujący się funkcjonariusz nie miał

¹ Ustawa z dnia 16 grudnia 2016 r., Dz.U. z 2016 r. poz. 2270, dalej: ustawa zaopatrzeniowa.

² Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r. poz. 1575 ze zm., dalej: k.p.c.

żadnej możliwości odniesienia się do ustalanych przez Sąd Apelacyjny faktów, a być może nawet świadomości co do przyjęcia przez ten Sąd nowego kierunku postępowania dowodowego. Nie miał również podstaw do przypuszczeń, że Sąd Apelacyjny będzie czynił odmienne od już dokonanych ustalenia faktyczne w sytuacji, gdy strona przeciwna w swojej apelacji nie podnosiła żadnych zarzutów dotyczących przebiegu postępowania dowodowego w I instancji ani co do treści dokonanych ustaleń. W instancji odwoławczej sąd jest związany zarzutami apelacji dotyczącymi naruszenia prawa procesowego (z wyjątkiem nieważności postępowania). Skarżący organ emerytalny sformułował w apelacji określone zarzuty wobec kwestionowanego wyroku, lecz nie odnosiły się one do sfery ustaleń stanu faktycznego. Tymczasem Sąd Apelacyjny, działając z urzędu, doszukał się innej podstawy faktycznej aniżeli przyjęta za podstawę zaskarżonego wyroku pomimo braku zarzutów strony wnoszącej apelację co do ustalonych w sprawie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia. Zarówno Sąd Okręgowy, jak i Sąd Apelacyjny wydawały swoje wyroki już po przyjęciu przez Sąd Najwyższy w poszerzonym siedmioosobowym składzie uchwały z dnia 16 września 2020 r.³ i oparły się w swoich motywach na wykładni zawartej w uchwale. To, że zgodnie z przepisem art. 390 § 2 k.p.c. rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w formie uchwały z dnia 16 września 2020 r. wiąże sąd w sprawie, w której nastąpiło stosowne wystąpienie do Sądu

³ III UZP 1/20, Legalis nr 2467938. Sprawa zawisła przed Sądem Najwyższym w celu rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego, najpierw skierowanego przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku i następnie przekazanego do rozstrzygnięcia w składzie poszerzonym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2020 r. (III UZP 11/19). Sąd Apelacyjny w Białymstoku sformułował następujące zagadnienie prawne: „Czy kryterium »pełnienia służby na rzecz totalitarnego państwa« określone w art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji [...], wprowadzone ustawą z dnia 16 grudnia 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 2270), zostaje spełnione w przypadku formalnej przynależności do służb w wymienionych w tym przepisie cywilnych i wojskowych instytucji i formacji w okresie od 22 lipca 1944 r. do 31 lipca 1990 r., potwierdzonej stosowną informacją Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu wydaną w trybie art. 13a ust. 1 ustawy, czy też kryterium to powinno być oceniane na podstawie indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka służących reżimowi komunistycznemu?”.

Najwyższego, nie pozbawiło w żadnym razie obu sądów orzekających możliwości i uprawnienia do przeprowadzenia własnej oceny prawnej dokonanych ustaleń z uwzględnieniem poglądu prawnego wyrażonego w powołanej uchwale Sądu Najwyższego. Stanowiła ona bowiem dla sądów ważne wskazanie kierunku wykładni przepisów ustawy zaopatrzeniowej w sprawach analogicznych, a nie dawała podstawy do formułowania zarzutów o naruszeniu prawa materialnego. Sąd Najwyższy w powołanej wyżej uchwale wskazał, że wykładnia zawartego w ustawie zaopatrzeniowej zwrotu „na rzecz państwa totalitarnego” winna być przeprowadzona w sposób „wąski”, a zatem poprzez dokonanie oceny działania jednostki, a nie jej przynależności do danej formacji, albowiem uznanie, że przesłanka służby na rzecz państwa totalitarnego jest spełniona li tylko przez potwierdzenie okresu służby, ustanawiałoby odpowiedzialność zbiorową, co stoi w oczywistej sprzeczności z przepisami Konstytucji RP. Oba sądy przyjęły ten kierunek wykładni, niemniej Sąd Apelacyjny, bez stosownej argumentacji, dokonał oceny działań funkcjonariusza, opierając się na konstrukcji faktów notorycznych, korzystającej z przywileju ustaleń bezdowodowych. Przepis art. 228 § 1 i 2 k.p.c. wyłącza z obowiązku dowodowego fakty powszechnie znane, fakty, o których informacja jest powszechnie dostępna, oraz fakty znane sądowi z urzędu. Od decyzji sądu zależy, czy dany fakt zostanie zakwalifikowany jako notoryjny, czy też jako fakt, o którym informacja jest powszechnie dostępna⁴. Decyzja sądu powinna być

⁴ To jest nowa kategoria faktów notorycznych, wprowadzona do k.p.c. ustawą nowelizującą z 4 lipca 2019 r. Jej konstrukcja już budzi wątpliwości w doktrynie. Wynikają one z różnorodności źródeł informacji i zróżnicowanego poziomu dostępu do informacji w zależności od stopnia percepcji i sytuacji życiowej podmiotu, który ma potencjalnie tę informację pozyskać (np. osób o niskich kompetencjach cyfrowych, dla których większość nowoczesnych źródeł informacji będzie niedostępna). Uwagi te odnoszą się również do sędziów, których kompetencje cyfrowe są bardzo zróżnicowane. Ponadto informacje objęte tą kategorią mają różną wartość merytoryczną, czego najgorszym przejawem są tzw. *fake news* oraz różnego rodzaju dane rozpowszechniane bez możliwości weryfikacji prawidłowości metodologii ich uzyskania. Co prawda sąd powinien zwrócić uwagę stron na te fakty, jednak w tym przypadku nieuchronny wydaje się spór stron co do ich prawdziwości i autentyczności, a więc wprowadzona w tym kształcie regulacja odnosząca się do faktów, o których informacja jest powszechnie dostępna, w minimalnym stopniu wpłynie pozytywnie na przy-

jednak podjęta na podstawie kryteriów obiektywnych, wykluczających absolutną uznaniowość decyzyjną. Sąd Apelacyjny, posługując się terminem pozaustawowym, nie wskazał, o jaki fakt chodzi, i w konsekwencji pominął również kryteria obiektywne swojego wyboru. W orzecznictwie i doktrynie⁵ za fakty powszechnie znane uważa się okoliczności, zdarzenia, zjawiska, czynności lub stany znane każdemu rozsądnemu i mającemu doświadczenie życiowe mieszkańcowi miejscowości, w której znajduje się siedziba sądu. Wiedza o faktach powinna mieć charakter powszechny w odniesieniu do obu stron procesu, zarówno pod względem miejsca, jak i czasu, choć może pochodzić z różnych źródeł. Chodzi o fakty bezsporne, powszechnie znane, stanowiące element świadomości społecznej oraz akceptowane przez strony i sąd. Na żadną z tych okoliczności Sąd Apelacyjny się nie powołał. Warto zauważyć, że doktryna w oparciu o orzecznictwo sformułowała zalecenia co do przesłanek ustaleń bezdowodowych już na poziomie komentarzy do art. 228 k.p.c.⁶

Sąd Apelacyjny odwoływał się do określonych okoliczności faktycznych, niewynikających z dotychczas zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, jako do „notoriów” bez podania źródeł takiej ich kwalifikacji. Jednocześnie nie sposób nie zauważyć, że

spieszenie i usprawnienie postępowania, K. Flaga-Gieruszyńska, *Środki dowodowe i postępowanie dowodowe w nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego z 4.07.2019 r.*, „Palestra” 2019, nr 11–12, s. 23.

⁵ M. Sieńko, *Art. 228 Fakty notoryczne i znane z urzędu*, w: *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 1: *Art. 1–477(16)*, red. M. Manowska, Warszawa 2021, Lex, pkt 4.

⁶ Poza powołanym w przypisie 5 komentarzem M. Sieńko zob. A. Turczyn, *Komentarz do art. 228 k.p.c.*, w: *Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie procesowe. Komentarz aktualizowany*, red. O.M. Piaskowska, Lex 2022; H. Dolecki, T. Radkiewicz, *Art. 228 k.p.c.*, w: *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 1: *Artykuły 1–366*, red. T. Wiśniewski, Warszawa 2021; M. Malczyk, *Art. 228 k.p.c.*, w: *Kodeks postępowania cywilnego. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy przejściowe. Komentarz do zmian*, t. 1 i 2, red. T. Zembrzuski, Warszawa 2020; T. Demendecki, *Art. 228 k.p.c.*, w: *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz do wybranych przepisów nowelizacji 2019*, red. A. Jakubecki, Lex 2019; M. Rejdak, *Komentarz do art. 228 k.p.c.*, w: *Kodeks postępowania cywilnego*, t. 2, red. A. Marciniak, Legalis 2019.

Sąd Apelacyjny na posiedzeniu niejawnym wskazał jako przesłanki rozstrzygnięcia fakty notoryjne *en bloc* bez wyraźnego określenia w uzasadnieniu, który fakt (które fakty) spośród wskazanych w przepisie art. 228 k.c. stanowi (stanowią) podstawę ustaleń bezdowodowych. Należy wątpić, aby ustawodawca, formułując treść przepisu art. 228 k.p.c., dopuszczał takie działanie sądu.

Sąd Apelacyjny nie przedstawił też bliżej ewentualnego związku owych faktów notoryjnych z konkretnymi działaniami odwołującego w trakcie służby jako podstawowym przedmiotem oceny wskazanym w powołanej już uchwale Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2020 r. Fakt mogący stanowić podstawę czynienia bezdowodowych ustaleń nie wymaga dowodu, jednak ustalenie występowania informacji, jej dostępności oraz powszechnego charakteru dostępu do niej wymusza podjęcie pewnych działań, a nawet przeprowadzenie postępowania dowodowego, np. ustalenia, czy dana informacja w ogóle występuje w przestrzeni publicznej, jakie są możliwe sposoby dotarcia do niej oraz w jakim czasie jest lub było to możliwe. Powszechność dostępu⁷ nie może być utożsamiana tylko z łatwością zapoznania się z informacją i każdorazowo winna być oceniana przez pryzmat cech stron, a nie kręgu osób o specyficznych cechach. Łatwość dotarcia do informacji przez adwokata, sędziego czy inżyniera nie oznacza, że taki dostęp jest powszechny dla strony, która tych cech nie spełnia⁸. Powszechność dostępu do informacji o fakcie nie może zastąpić braku wiedzy strony o tym fakcie, gdy wiedza ta ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia. Tym bardziej nie może być oderwana od rzeczywistych możliwości dotarcia przez stronę do informacji ani wiązać się z oczekiwaniem podejmowania przez stronę działań w celu uzyskania informacji o fakcie, zwłaszcza działań dla strony niestandardowych, nadzwyczajnych czy odpłatnych (np. poszukiwania wiadomości w Interne-

⁷ Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 lutego 2010 r., V CSK 269/09, Lex nr 578076, przesądził, że nie można utożsamiać faktów medialnych będących przedmiotem wypowiedzi i zainteresowania mediów z faktami powszechnie znanymi. Również zamieszczenie np. w Internecie informacji o fakcie nie oznacza, że jest on powszechnie znany w rozumieniu art. 228 § 1 k.p.c.

⁸ M. Sienko, op.cit., pkt 9.

cie przez osobę, która nie ma komputera ani dostępu do Internetu, czy korzystania z odpłatnych serwisów)⁹.

Możliwość oparcia ustaleń wyroku na faktach znanych sądowi urzędowo oraz na faktach, o których informacja jest powszechnie dostępna, istnieje tylko w takim przypadku, gdy sąd zwrócił na te fakty uwagę stronom celem umożliwienia im zajęcia co do nich stanowiska. Może to zrobić sąd na rozprawie albo przewodniczący na posiedzeniu przygotowawczym (fakty te mogą mieć znaczenie np. dla wyjaśniania stanowisk stron – art. 205⁶ § 1 k.p.c., ustalenia faktów spornych między stronami i treści planu rozprawy – art. 205⁹) czy podczas innego posiedzenia prowadzonego z udziałem stron (por. art. 226¹ k.p.c.)¹⁰. Zwrócenie stronom uwagi na fakty zgodnie z art. 228 § 2 k.p.c. powoduje, że w tym zakresie może powstać potrzeba powołania nowych twierdzeń i dowodów, nawet jeśli strony już wcześniej straciły taką możliwość (por. art. 205³ § 2 k.p.c., art. 205¹² § 1 k.p.c., art. 344 § 2 k.p.c. oraz art. 458⁵ k.p.c.). Do skutecznego zastosowania art. 228 § 2 k.p.c. nie wystarczy ogólnikowe powołanie się na fakty. W odniesieniu do faktu znanego urzędowo sąd powinien przytoczyć konkretny fakt, wskazać sprawę, w której został on stwierdzony, i zwrócić na rozprawie uwagę stronom, że zamierza go wykorzystać jako fakt znany sądowi urzędowo¹¹. Uprzedzając natomiast o możliwości poczynienia ustaleń na podstawie faktu, o którym informacja jest powszechnie dostępna, sąd powinien wskazać ten fakt, źródło informacji o nim, możliwy sposób jej uzyskania (dostęp) oraz określić, w czym przejawia się powszechność dostępu do niej. Powołanie tylko w uzasadnieniu orzeczenia znanych sądowi faktów wskazanych w art. 228 § 2 k.p.c., które nie były przedmiotem uprzedzenia, narusza art. 228 § 2 k.p.c. i stanowi uchybienie procesowe mogące mieć wpływ na wynik sprawy¹². Podobnie jak w przypadku faktów powszechnie znanych ocena, czy informacja o fakcie jest powszechnie dostęp-

⁹ Ibidem, pkt 10.

¹⁰ Ibidem, pkt 12.

¹¹ Tak wyrok SN z dnia 20 sierpnia 2009 r., II CSK 166/09, Lex nr 578833.

¹² Tak wyrok SN z dnia 9 czerwca 1975 r., II CR 284/75, Lex nr 7714, za: M. Sienko, op.cit., pkt 12.

na, należy do sądu, lecz powinna być dokonywana na podstawie obiektywnych i weryfikowalnych kryteriów. Strona może zanegować samo wystąpienie faktu uznanego przez sąd za taki, o którym informacja jest powszechnie dostępna, prawdziwość informacji o tym fakcie (gdy np. nie wie nic o fakcie i nie może zweryfikować informacji o nim), dostęp do tej informacji oraz jego powszechność. Do skuteczności podważenia możliwości czynienia ustaleń bez prowadzenia postępowania dowodowego nie zawsze będzie konieczne przedstawienie przeciwdowodu, choć niewątpliwie wykazanie funkcjonowania w sferze publicznej informacji o treści przeciwnej bądź podważającej wystąpienie faktu lub też trudności, ograniczenia związane z dostępem do informacji wykluczają czynienie ustaleń o fakcie na podstawie art. 228 § 2 k.p.c.¹³

Głosowany wyrok Sądu Apelacyjnego narusza również prawo materialne. Działanie Sądu w postępowaniu apelacyjnym bezpodstawnie zaburzyło rozkład ciężaru dowodu w procesie cywilnym, a tym samym naruszyło regułę jego kontradiktoryjności. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na stronach, nie na sędzie. Przepis ogranicza się do określenia, kto powinien przekonać sąd o prawdziwości poszczególnych twierdzeń. Skutki, jakie poniesie strona w przypadku niewywiązania się z ciężaru dowodu, wynikają z przepisu prawnego, który leży u podstaw sądowego rozstrzygnięcia konkretnej sprawy – w tym przypadku jest to przepis art. 13b ustawy zaopatrzeniowej. To pozwany z faktu służby na rzecz państwa totalitarnego wywodził skutek w postaci obniżenia świadczenia emerytalnego i rentowego odwołującego. A więc to pozwanego obciążał *onus probandi*, przy czym z uzasadnienia wyroku apelacyjnego nie wynika, aby pozwany organ emerytalno-rentowy przeprowadził skuteczny dowód na okoliczności pozwalające przyjąć, że odwołujący służył państwu totalitarnemu.

Jeżeli materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych w myśl twierdzeń jednej ze stron, sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwen-

¹³ Ibidem, pkt 13.

cje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów. Należy to rozumieć w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał¹⁴.

Wykładnia przepisu art. 232 k.p.c., zgodna z zasadą kontradyktoryjności postępowania cywilnego, pozwala przyjąć, że przy rozpoznawaniu sprawy rzeczą sądu nie jest zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Co do zasady obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), podobnie jak ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Wskazanie, na której stronie ciąży ciężar dowodu, odbywa się z zastosowaniem normy z przepisu art. 6 k.c. Stosując tę normę *ad casum*, można zasadnie przyjąć, że pozwany ma obowiązek udowadniać fakt pozytywny, natomiast odwołujący może temu zaprzeczać, przy czym zgodnie z zasadą *ei incumbit probatio, qui dicit, non qui negat* nie jest zobowiązany do przeprowadzania dowodu negatywnego. Zakres działania odwołującego co do zasady uzależniony jest od aktywności dowodowej pozwanego. Sąd oczywiście ma uprawnienie do przeprowadzenia dowodu z urzędu (art. 232 zd. 2 k.p.c.). Oznaczałoby to kontynuację postępowania dowodowego ze wszystkimi jego regułami w drugiej instancji, w tym z obowiązkiem umożliwienia odwołującemu udziału w nim i podjęcia obrony. Gdyby w sprawie pozwany skutecznie przeprowadził dowód na okoliczność służby odwołującego na rzecz państwa totalitarnego (czego nie zrobił), wówczas odwołujący mógłby przeprowadzić dowód przeciwny. W przedmiotowej sprawie odwołujący nie miał takiej możliwości, ani nawet potrzeby ze względu na brak aktywności dowodowej ze strony obciążonego dowodem pozwanego, jak i podjęcie przez Sąd Apelacyjny czynności dowodowych bez

¹⁴ Tak wyrok SA we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., I ACa 1320/11, Lex nr 1108777.

wcześniejszego ujawnienia rodzaju dowodów i branych pod uwagę notoriów oraz pozbawienie odwołującego możliwości powołania faktów tamujących czy niweczających.

Należy podkreślić, że uchybienia procesowe w postępowaniu odwoławczym miały istotny wpływ na wynik sprawy, co pozwala przypuszczać, że głosowany wyrok Sądu Apelacyjnego będzie podlegał kontroli Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym. Naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy i naruszenie prawa materialnego stanowią, zgodnie z treścią przepisu art. 398³ § 1 k.p.c., bezwzględne podstawy skargi kasacyjnej. Sformułowana zaś powyżej teza wyroku może stanowić istotne zagrożenie prawne, co jest z kolei jednym z czterech, alternatywnych, w świetle przepisu art. 398⁹ § 1 k.p.c., warunków przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

STRESZCZENIE

Głosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 14 marca 2022 r., III AUa 319/22

Głosowany wyrok wydany w postępowaniu apelacyjnym dotyczy tzw. sprawy dezubekizacyjnej zawisłej w związku z obniżeniem świadczenia emerytalnego byłemu funkcjonariuszowi na podstawie zarzutu służby na rzecz państwa totalitarnego. Sąd Apelacyjny uchylił korzystny dla funkcjonariusza wyrok sądu I instancji, opierając się na tzw. notoriach, które pozwalają na ustalenie faktu bezdowodowo. Glosator dowodzi, że doszło do tego z naruszeniem przepisów postępowania i przepisów prawa materialnego.

Słowa kluczowe: fakty notoryjne; naruszenie przepisów postępowania; naruszenie przepisów prawa materialnego

SUMMARY

Gloss to the judgment of the Appeal Court in Gdańsk of 14 March 2022, III AUa 319/22

The subject of the judgement with commentaries is the issue of a “de-zubekizacyjna case” pending in court in connection with effectiveness of pension benefits’ lowering to officers of special forces. The Appeal Court has quashed a favorable sentence for an officer. Its sentence has been based on notorious facts that allow statements with no proof. The author’s opinion is that this happened in violation of procedural regulations and substantive law.

Keywords: notorious facts; violation of procedural regulations and substantive law

BIBLIOGRAFIA

- Demendecki T., *Art. 228 k.p.c.*, w: *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz do wybranych przepisów nowelizacji 2019*, red. A. Jakubecki, Lex 2019.
- Dolecki H., Radkiewicz T., *Art. 228 k.p.c.*, w: *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 1: *Artykuły 1–366*, red. T. Wiśniewski, Warszawa 2021.
- Flaga-Gieruszyńska K., *Środki dowodowe i postępowanie dowodowe w nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego z 4.07.2019 r.*, „Palestra” 2019, nr 11–12.
- Malczyk M., *Art. 228 k.p.c.*, w: *Kodeks postępowania cywilnego. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy przejściowe. Komentarz do zmian*, t. 1 i 2, red. T. Zembruski, Warszawa 2020.
- Rejda M., *Komentarz do art. 228 k.p.c.*, w: *Kodeks postępowania cywilnego*, t. 2, red. A. Marciniak, Legalis 2019.
- Sieńko M., *Art. 228 Fakty notoryczne i znane z urzędu*, w: *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 1: *Art. 1–477(16)*, red. M. Manowska, Warszawa 2021, Lex.
- Turczyn A., *Komentarz do art. 228 k.p.c.*, w: *Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie procesowe. Komentarz aktualizowany*, red. O.M. Piskowska, Lex 2022.

